Cluj, Duminecă 1 Aprilie, 1928. 2 Lei exemplarul. Cenzurat: O. SIMU Anul III. — Nr. 9.

CHEMAREA
TINERIMEI ROMÂNE

ABONAMENTUL:
Pe un an . . . . . Lei 180·—
Pe un jumătate an . . . . . Lei 90·—
Pe 3 luni . . . . . Lei 40·—

ANUNȚURI DUPĂ TARIF SE PRIMESC LA ADMINISTRAȚIA ZIARULUI
CLUJ, STRADA REGINA MARIA No. 19

REDACȚIA: Cluj, Strada Regina Maria Nr. 11. — Telefon 13—31
ADMINISTRAȚIA: Cluj, Strada Regina Maria Nr. 19. — Telefon 10—86

Ofensiva națională.

Niciodată prestigiul nostru național susținut de competențele, celui mai competent partid politic — n'a fost pălmuit atât de dureros, ca în aceste zile.

Eșecul politic complect în străinătate, urmat de o deconfitură în politica externă, în mod inevitabil ar duce țara la destrămare, dacă națiunea nu ar fi început o viguroasă reacțiune, contra guvernului, sinteză a incapacităților.

Azi națiunea' întreagă este înșiruită în ordine de bătaie contra dușmanului intern, cât și a celui extern.

Baritonul lui Mussolini dă comanda amicilor săi turanici să-și îndrepteze marșul lor până la hotarele etnice ale maghiarimei.

Franța face ochi dulci și complimente pe spatele nostru neamicilor noștrii, în timp ce ne jăcmănește pentru datorii uitate.

Ei! doar suntem din aceiaș gintă latină!

In țară șirul nesfârșit al emisarilor guvernului, dupăce au bătut pela ușile tuturor marilor puteri după împrumut pentru stabilizarea guvernului, trimit telegrame, cari vestesc încheierea împrumutului, fără să se fi încheiat.

Ca haosul și gălăgia să fie și mai completă se mai aruncă în vânt simbolul Bucureștiului, gelos de concurența ce i-o face Alba-Iulia.

Cu diversiuni și mici potlogării politice am terminat! Națiunea stă pe poziții gata pentru ofensivă.

Ofensiva națională va dovedi, că fiecare bucățică a României este scumpă și sfântă, udată de sânge românesc și fiecare atom al acestui pământ sacru își are importanța sa și „constituțională".

Adunarea dela București a celor 100.000 de delegați ai Partidului Național-Țărănesc, a dovedit forța și disciplina acestui partid.

Ofensiva națională dela Alba-Iulia va reintegra neamul românesc în drepturile sale și ridicând coroana de spini va încorona alăturea de regi fruntea neamului întreg.

La Alba-Iulia !!!

Vremea vorbelor a trecut!

Poporul și conducătorii lui s'au rostit în zece adunări grandioase pentru întronarea unui regim de legalitate și dreptate în favorul tuturor fiilor acestei țări și au cerut să fie înlăturate cioatele din drumul victorios al națiunei, dornice de o liberă desvoltare.

Ceice trebue să audă freamătul poporului l'au auzit, dar până acum n'au curmat răul, nu au dat drumul guvernului nefast.

De aceea la Alba-Iulia, pentru neam și pentru țară!

Mergem cu toții tineri și bătrâni, merg satele întregi, ca să scoatem NOI cioatele din calea propășirei.

„Eu, lupta politică în contra guvernului și partidului liberal am terminat-o. De acum înainte încep lupta națională".

IULIU MANIU.

Iani dukas, psichi mu!

Cunoaștem noi îndrăzneala și vicleșnia veneticilor! Oricât te-ai bătut în piept, înaintea unei adunături de teapa ta, că ești din viță de moșnean, pe noi nu ne poți induce în eroare. Că, deși n'avem vaste lexicoane, de unde să-ți cunoaștem soiul de care te mândrești simțim instictiv că te pretinzi, numai român, fără a fi și că n'ai nici milă de acest popor, nici pricepere pentru a-l înțelege. Ce poți aștepta dela niște nenorociți, goniți din țara lor, veniți în țara asta bună și mănoasă după un codru de pâne? Poți cere dela orb să judece colorile, sau dela surd să aprecieze muzica? A, dar vorbești o românească impecabilă, ești încărcat de merite patriotice, faci parte din marele partid liberal, care a făcut Unirea Principatelor, Domnul străin, Constituțiunea, Armata, Independența, Regatul, Turtucaia, Războiul pentru întregirea neamului, Reforma agrară, Votul obștesc, Sărăcirea Țării, poate și — Lumea.

Se prea poate, dar *n'ai nimic din calilățile morale și intelectuale ale rasei noastre, ești incapabil din născare pentru adevăr și jertfă* în mod desinteresat. Apoi *limba singură nu constitue naționalitatea.* Neamul tău este grec, fanariot, imigrat proaspăt. Moșul tău, dacă ar fi fost moșnean, trebuia să fi luat parte în oastea lui Tudor și să fi strigat cu el: afară cu grecii! Dar răsfoind paginile răscoalei acestui oltean adevărat, nu-l găsim pe moșul tău în oastea lui Tudor, ci în tabăra eteriștilor greci a lui Ipsilanti, cu Colocotroni, Orfano, Caravia, Cavaleropulo și ceilalți psichi mu, cari stând la pândă, s'au năpustit asupra lui Tudor, i-au pus mânile și picioarele în fiare și l-au asasinat mișelește. Nu m'aș mira dacă pe tatăl-tău l-am descoperi între ofiterii cari l-au trădat pe domnitorul Cuza, celalalt desrobitor de neam, călcându-și jurământul ostășesc! Lupul nu-și schimbă năravul și știm noi ce gând hain îi porți Românului adevărat, Iuliu Maniu, pe care ai vrea prea bucuros să-l îmbraci cu cămașa de moarte. Dar nu vei reuși, cel mult vei încurca treaba, ca eteristul Duka din tabăra lui Ipsilante, care cu fuga lui rușinoasă dinaintea primelor coloane turcești a speriat și celelalte trupe grecești și a cauzat înfrângerea armatei lui Ipsilanti, pentru care faptă vitejească apoi, Ipsilanti într'un faimos ordin de zi, n'a avut destule cuvinte de ocară. Poate asta soarte te așteaptă și pe tine, bătăiosule, vicleanule și falsule, atunci când șeful tău își va da seamă de dezastrul în care l'ai mânat. Îți recomandăm să citești jalnicul sfârșit al eteriștilor, căzuți pe mâna turcilor. Turcii alergau în toate părțile după eteriști, la tot locul erau capete infipte și trupuri puse în țeapă. Se zice, că multă lume nevinovată a pierit atunci, până ce un creștin turcit a găsit formula, prin care să distingă pe români. Omului bănuit i se propunea să zică:

Retevei de teiu pe miriște de meiu, iar grecii pronunțau:

Retevela tela pe miriștela mela și capul le și sbura.

Iani Dukas, ne ești foarte drag, psichi mu!

Samur.

Studentul

Mânați de porniri endemice, cu regularitatea paserilor călătoare, grupuri de tineri studenți părăsesc țara pentru a beneficia nemijlocit de progresele științei și a culturii. Adeseori răsună între zidurile Universităților din Apus limba română. Setea după știință, doruri mari, ambiția de fi mai mult, decât cei rămași acasă, pun pe drumuri pe acești tineri, meniți în cea mai mare parte să reprezinte orientalismul cu toate defectele lui în lumea „evropeană".

Multele decepții îndurate în acești scurți 10 ani, ne-au edificat complect, asupra acestei probleme și ne pun în fața lipsei oricărui criteriu de selecționare morală" a tinerilor, cari de fapt nu fac altceva în străinătate, decât exact ce fac și diplomații noștri: ne compromit țara.

Am fi nedrepți, dacă am generaliza reputația nu prea elegantă a aventurierilor de scandaluri nocturne și eroi ai colierelor luate, ca scumpe suveniruri, în clipe pastorale, ori în cursul tratativelor comerciale mult mai puțin poetice, dor executate sub acelaș îmbold de infractor ordinar . . . Nu, n'avem intenția să generalizăm, deși excepțiile sunt oricum, foarte rare. Nici nu o vom privi ca o notă caracteristică studentului român, căci nu fiecare este student român, care în foaia matricolă a Universității este trecut ca atare.

Cu atât mai plăcut m'a surprins o știre despre un tinăr român din Paris, care a terminat chimia la universitatea de acolo, luând doctoratul cu distincție, că a făcut comunicări interesante și mult apreciate la ședințele Academiei de Științe din Paris.

Acest tinăr ardelean a dus în Paris acel dor de știință și muncă fără preget, ce caracterizează pe român.

Mulțumirea, însă mi-a fost mai mare, când am aflat, că acest tinăr, deși era unul dintre cei mai distinși studenți la Paris, n'a beneficiat de burse ori alte avantagii din partea statului român.

De ce?... Fiindcă era ardelean, sau că era diligent?

Ori, poate, guvernul din banii statului acordă ajutoare numai unor anumiți studenți, ambasadori, ai unor moravuri, cari n'au de a face cu caracterul românului!?

Cel ce muncește n'are nevoie de milă, numai cerșitorii imploră ajutor pe nemuncite.

Și câți cerșitori monoclați, pudrați, fardați, cu cravata impecabilă, tăind cu dunga pantalonilor diagonalele corsourilor, nu cunoaștem noi, cari pe banii țăranilor noștrii și-au câștigat aceste maniere și cu toate aceste sunt nemanierați.

Indreptarul nostru este: Noi nu vrem tineri cerșitori manechini, vrem tineri muncitori!

Dr. Emil Pop.

© BCUCluj

Generaţia „Luceafărului" - Generaţia „Chemării".

— Note fugare pe marginea unui discurs al dlui Silviu Dragomir —

Pe d. Silviu Dragomir nepotul candid şi roşcovan al lui V. Goldiş părintele intelectual al fripturismului îl vedeam demult strecurându-se pe străzi preocupat, zăpăcit, şi (să-i facem o concesie) gânditor. Nu am dat alarma, deşi trecutul dsale glorios într'ale gafelor celebre ne-ar fi îndreptăţit să avertizăm prietenii asupra evenimentului ce se prepară în ungherele tainice şi mereu întunecoase ale creerului acestui „mare om politic." Experienţa câştigată cu ocazia apariţiei unicului articol politic al acestui personaj de mare anvergură intelectuală în decedata „Biruinţă" nu cu mult după norocoasa gestaţie a dlui Goldiş, — articol de care a râs un an încheiat întreg Ardealul — ne-ar fi îndreptăţit chiar să dăm telegrame prietenilor din provincie — ca pentru reprezentaţiile circului Kludsky — să vină să vadă sau să audă — minunea ce se va produce la Cluj.

N'am făcut-o. N'am făcut-o deşi, repetăm, ni se arătau cu luni înainte semne evidente că d. Silviu Friptomir este în faza... eruptivă a straşnicei sale intelectualităţi. Speram într'o convertire de ultima oră a dsale. Intr'o iluminare divină care să-l convingă despre ridicolul în care a căzut odată. Speram că-şi va da seama că din această ipostază nu poate ieşi decât lăsând un îndelungat timp să-şi cearnă praful uitării peste faptele de odinioară.

Dar se vede că onoratul nostru client, bufonul rubricelor noastre hazlii a uitat prea repede timpul nu prea îndepărtat când nu putea ieşi pe stradă fără să provoace râsul lumii, când nu putea călători cu trenul din cauza riscurilor de deraiere provocate de hilarianta impresie ce o produceà apariţia dsale între călători. Numai astfel ne putem explica reapariţia dsale pe orizontul politic, în cadrul marelui eveniment al banchetului (pomană?) dela New-York, cu un fulminant discurs apărut cu punctele şi virgulele autorului în „Indreptarea".

Deşi — cum arătam — îl vedeam de luni de zile muncindu-se, nu ne aşteptam la surpriza aceasta din partea dlui Silviu Friptomir. Şi nu ne aşteptam mai ales la o atât de delicată atenţie faţă de „Chemarea" care era cât pe-aci să-l uite în umbra mediocrităţii de unde — durere — ni s'au recrutat până acum aproape toţi adversarii. Bineînţeles, odată faptul produs nu putem decât să i mulţumim dlui Silviu Friptomir pentru amabila memorie ce o are, graţie căreia gruparea noastră a suferit o comparaţie savantă cu gruparea „Luceafărului".

* *

Mult trebuie că l-au obsedat pe dl Silviu Dragomir articolele „lipsite de spirit" ale „Chemării", dacă după un an de când nu mai ţinem evidenţa transfugilor fripturişti, dsa a simţit nevoia să se războiască cu noi pentru loviturile ce i le-am dat pe când era eroul proaspăt al ideologiei fripturiste.

Cuvintele sale recente sunt izvorite din pornirea care a avut-o şi o are faţă de noi, în urma necruţătoarei noastre campanii de popularizare a numelui său de Friptomir. Chiar de aceia am putea trece peste ele cu zimbet satisfăcut.

Dacă nu o facem, este din motivul că nu vrem să se creadă că am fugi din faţa unei priviri critice ce s'ar face „Chemării". Conştii de aportul nostru adus vieţii publice a României, primim mănuşa aruncată şi răspundem.

*

Dl Silviu Dragomir a prezentat la banchetul dela New-York drept desert generalului Averescu „generaţia Luceafărului".

„Noi suntem aici dle General — a grăit chelnerul ocazional — generaţia „Luceafărului".

Trecem peste lipsa de modestie a dlui Dragomir, care a fost doar un biet şi obscur „luceafărist" de-a vorbi în numele acelei generaţii, şi ne oprim la al doilea pasagiu al cuvântăr i sale, în care arată că dl Oct. Goga era „şeful" acestei generaţii, gânsacul care a „fecundat nădejdile" dlui Silviu Dragomir. (în decursul guvernării din 1926?)

Dl Goga **şeful** generaţiei Luceafărului? Şef proclamat, ca în căprărira dlui general Averescu? Nu ştim şi nu am auzit de aşa ceva. Că privitorului de azi figura lui Octavian Goga îi pare că predomineazǎ această mişcare, *e posibil.* Dar azi, în perspectiva timpului...

Şi cu aceasta am înlăturat prima obiecţiune a dlui Dragomir: *„Generaţia Chemării n'are un şef!"*, aşa cum a avut acea a Luceafărului.

Nu. Nu avem un şef declarat, cum n'a avut nici o generaţie ale cărei idealuri s'au cristalizat în jurul unei mişcări sau publicaţii, lucru pe care dl Dragomir trebuie să-l ştie din istorie. Mişcările generaţiilor n'au fost întemeiate de şefi, ci ele l-au elaborat, l-au impus consensului unanim, şi privirei urmaşilor.

*

A doua obiecţie adusă Chemării de dl Dragomir este mult mai puţin formală, dar cu atât mai gravă. Ci că n'am fi decât instrumente electorale, oameni tineri slab înzestraţi culturalicește şi intelectualicește, mediocri dela primul la ultimul, scăderi desigur foarte însemnate. Dl Silviu Dragomir ne impută că n'am dat un studiu sau articol merituos.

Judecata aceasta a dlui Dragomir este în mod explicabil subectivă.

Nu vrem să-l contrazicem, — e liber să creadă ce doreşte — dar menţionăm că publicaţia „Chemarea" n'a avut în programul său decât intenţia de-a milita politicește punctele ideologice din crezul nostru fixat în apelul ce a purtat titlul dela care şi-a primit numele însăşi mişcarea noastră: chemare către tinerimea română.

N'am vrut să facem în aceste coloane studii teoretice.

Noi ne-am adunat sub flamura unui partid potitic pentru a pune energiile noastre la dispoziţia *faptelor* politice viitoare cari au menirea de-a asigura în România-mare o stare de lucruri care să permită generaţiilor ce vor urma, mai multe clipe de liniştită muncă intelectuală, decât am avut noi cei din generaţia „Chemării".

Am considerat, că în aceste vremi *fapta* politică pusă în serviciul unui democratism naţional e mult mai utilă în ţara noastră decât controversele sterile asupra ideologiilor politice. Scrisul nostru cotidian în ziarele partidului şi săptămânal în această gazetă, nu a râvnit alt rol decât acela de a lovi în purtătorii de cuvânt ai dezertorilor politici, ai laşilor cari şi-au părăsit idealul, ai nemernicilor cari şi-au renegat o credinţă din motive cari indicau o gravă decădere morală.

O, desigur, am nutrit şi noi iluzia unei tinereţi consacrate numai luptelor de idei, lansărilor de lozinci generoase — aşa cum am învăţat din lectura noastră asupra curentelor ce au străbătut alte ţări. Imprejurările specifice ţării noastre *ne-au cerut însă să ne jertfim anii de visare politică, anii acţiunilor romantice, pentru a putea participa în lupta grea dar mulţumitoare a dezrobirei unei ţări de sub jugul moravurilor politice neeuropene şi anacronice.*

Generaţia noastră, a „Chemării" îmbrăţişând fapta politică, nu poate fi decât „adulatoarea unor personalităţi politice" — al treilea cap de acuzaţie al dlui Dragomir — şi nici decum „instrumentul" *„ideologiilor"* diverse ce au răsărit ca ciupercile în ultimii ani — exemplu „fripturismului" — pentru distrugerea organizmelor politice dela cari naţia aşteaptă încă atât de mult. *D. Goga a putut urmări sub pretextul ideologiei critice şi literaturei parvenirea sa la conducerea destinelor românismului din Ardeal.*

Luceafăriştii l-au putut seconda. Erau o mână de oameni.

Chemarea cuprinde peste o mie şi jumătate de tineri intelectuali din Ardeal şi Banat, cari nu pot deveni clica unui şef de frondă. Am crezut şi credem toţi în acelaş ideal politic reprezentat prin dl Iuliu Maniu. Nu ambiţiile unuia din noi, îmbătat de narcoticul unei „şefii", *ci credinţa politică ne-a unit sub drapelul aceleiaşi idei şi ne-a pus în slujba aceleiaşi fapte politice.*

Şi acest drapel noi nu-l putem părăsi până la izbândă. Căci el reprezintă o soartă mai bună pentru această ţară năpăstuită, a cărei iubire ne este sângele şi a cărei apărare, braţul nostru.

Radu Bratocea.

*

Nota redacţiei. Acest articol a fost scris pentru numărul nostru trecut. Din lipsă de spaţiu apare cu întârziere, ceiace nu-i prejudiciază însă interesul.

Analogii.

Pe la sfârşitul anului 1788 situaţia în Franţa a devenit insuportabilă, bancruta proclamată, naţiunea ne mai acordând încredere miniştrilor cari o conduceau; lupta egoistă a privilegiaţilor contra tentativelor de reforme; în întreaga naţiune nesupunere şi revoltă, iar în mijlocul acestei anarhii o curte urîtă pentru cupiditatea sa, un rege fără prestigiu, o regină insultată în public... Naţiunea şi-a ridicat din nou glasul, înţelegând să transforme radical Statul. Regele nu s'a gândit să schimbe guvernul şi societatea, ci abia să suprime câteva abuzuri. Absolutism, guvernarea bunului plac, urcarea şi chelluirea impozitelor după capricii, confiscare de averi şi persoane şi chiar a gândurilor prin censură şi intoleranţă. Celebrele Cahiers conţinând doleanţele naţiunii, cerând delimitarea puterii regale şi o constituţie care definea drepturile naţiunii faţă de cele ale suveranului... Suprimarea absolutismului şi a privilegiilor, ***iată ce cereau şi spera să realizeze naţiunea calm şi pe cale paşnică.*** *Spiritul oamenilor din 1789 era tot ce vrei alta, afară de brutalitate şi violenţă.*

O imensă speranţă a traversat, în această primăvară întreaga Franţă, mai mult chiar decât speranţă, o certitudine: relele vor dispare, libertatea şi justiţia se vor restaura în Franţa. A urmat deziluzia, căderea absolutismului şi reconstrucţia Franţei.

Noi ne găsim în primăvara imenselor speranţe şi a certitudinei!

Citiţi „Chemarea"!

Vintilismul în agonie

Ultimele evenimente politice au fost determinante pentru agonia politicei „prin noi înşi-ne."

Vintilismul se sbate în ghiarele morţii pe marginea unei gropi deschise; epigonii liberali îşi trăiesc ultimele clipe şi totuş unii dintre ei mai au obrăznicia să urle „că sunt mai tari ca oricând", în vreme ce însuşi şeful lor a recunoscut că nu continuă decât un guvern provizoriu.

Omogenitatea partidului vintilist este iluzorie, cine nu cunoaşte certurile ţigăneşti ca la uşa cortului dintre aceiaşi membrii ai băncii ministeriale?

Ciocoismul se clatină din temelii până în apropiata zi când îşi va da sfârşitul.

Ora plecării se apropie, groapa dechisă aşteaptă să zăvoreze cadavrul liberal pe veci în pământ, ca nimeni să nu mai audă de mârşăveniile alor zece ani de guvernare ciocoiască.

Recentele mişcări de masse au dat o puternică dovadă despre voinţa şi idealul unanim al ţării.

In constiinţa politică a întregii ţări s'a plămădit convingerea puternică a unei necesare schimbări de regim.

Idealul legalităţii a fost viu demonstrat în marile adunări din capitală şi din alte locuri.

Poporul întreg doreşte a viaţă mai bună şi o conducere paşnică care să ne îndrepte spre calea evoluţiei împiedecate până acum de cioatele parazitarismului liberal.

D-nul Vintilă Brătianu îşi dă seama de situaţia critică a bărcii politice înconjorată de valuri furtunoase în care pluteşte îngrijorat partidul d-sale agonic.

Don Vintilă trebuie să înţeleagă ceeace n'a voit să înţeleagă până acum, că situaţia partidului d-sale nu mai poate fi salvată; eşecul dela Geneva, împrumutul neisbutit şi alte fapte sunt roadele urgisite ale guvernării liberale.

Dar cu greu se împacă cu amintirile frumoase ale unei preponderanţe din trecut şi cu grija zilei de mâine.

Frumoase vremuri erau în trecut şi grele vremuri prevestesc barometrele contimporaneităţii politice.

Grele de suportat şi dureroase sunt spasmele morţii; naufragiatul se agaţă şi de un pai sau a frunză plutitoare numai să-şi salveze viaţa...

Dar ceeace e firesc trebuie să se întâmple; zece ani de regres pe toate căile, zece ani de politica racului a fost deajuns ca să rodiască situaţia neagră de azi.

Ceeace n'au fost în stare să facă unii trebuie să facă alţii. Cel slab trebuie să cedeze locul celui tare...

Să plece deci hoţii de urne, cari s'au dovedit neputincioşi şi incapabili, să vie cei chemaţi, aleşii naţiunii...

Petre Petrinca.

EPIGRAME

Unui ex-moralist

La toţi tu dând mereu morală, —
Căci ai fost darnic,... abnegat, —
Aceasta-i starea-ţi actuală:
Rămas eşti... demoralizat.

*

Lui „Ku-Klux-Klan"
(autosupranumit).

Că numele ţi-ai chinezit,
Deloc eu nu ţi-o reproşez;
Făcuşi doar un gest nimerit:
Căci tu în toate eşti... *chinez.*

T. Podariu

© BCUCluj

Presa despre grandioasa întrunire dela Bucureşti

Presa din Ţară

Increstăm câte va din cele mai obiective comentarii ale presei noastre, asupra giganticei manifestări a partidului naţional-ţărănesc din zilele de 18 şi 19 Martie.

„Dreptatea":

„In ziua de 18 Martie poporul român a cerut conducătorilor acestei ţări — Regenţă şi guvern — să i-se respecte suveranitatea naţională. A cerut să fie înlăturat guvernul care nu are încrederea sa, a cerut intrarea în legalitate şi încredinţarea partidului naţional-ţărănesc, care are încrederea sa, cu formarea viitorului guvern.

Această cerere făcută cu demnitate şi hotărâre aşteaptă un răspuns. De acest răspuns se leagă însăşi soarta acestei ţări."

„Dimineaţa":

„Zeci de mii de oameni au populat sălile de întrunire şi străzile din faţa acestor săli, apoi au defilat pe bulvardele Capitalei, arătând forţa acestui partid. A fost cea mai demnă încoronare a seriei de întruniri regionale din ţară."

„Lupta":

„Suntem ţinuţi de respectul adevărului să spunem după demonstraţia politică de eri că ea a făcut dovada definitivă inutil de sofisticat, că partidul naţional-ţărănesc a ajuns o forţă politică formidabilă, organizată pe întreaga întindere a ţării, cum nu este astăzi nici o altă alcătuire de partid. Înţelepciunea dictează celor ce au răspunderea conducerei supreme a statului, să găsească fără întârziere, de astădată, mijlocul de-a nu arunca ţara în războiul civil.

Trebuie dată nouei forţe politice a României asigurarea înaltă şi indiscutabilă, că ceasul guvernărei a bătut pentru partidul Naţional-ţărănesc."

„Adevărul".

„Eri, ţara şi-a dat verdictul. Calm, serios, hotărât, zecile de mii de delegaţi reprezintând milioanele de suflete din toate plaiurile ţării şi-au manifestat voinţa lor neînfrântă de-a curmă cu guvernele impuse.

Ţara vrea să-şi aleagă ea, guvernul. Cine i-ar putea tăgădui acest drept? Există o forţă care să se poate opune acestei voinţi nu numai legale, dar mai puternică decât orice lege, pentrucă este creatoarea însăşi a legilor?

Nu, desigur. Nimeni în această ţară nu poate gândi şi judeca altfel decum gândeşte şi judecă poporul ei, poporul cel adevărat care munceşte, care produce, care suportă toate greutăţile.

Guvernul Vintilă Brătianu a fost condamnat. Plecarea lui poate fi cel mult o chestie de zile."

„Curentul".

„Nici liberalii nu mai contestă că manifestaţia de eri a naţional-ţărăniştilor a fost cea mai impunătoare şi mai paşnică mişcare dintre cele cari au avut loc **de când există viaţă politică.**"

Presa din Străinătate.

Presa franceză, engleză şi germană precum şi întreaga presă mondială acordă mare atenţiune manifestărilor partidului naţional-ţărănesc.

Petit Parisien din 19 Martie, scrie: „partidul naţional-ţărănănesc a desfăşurat o putere care nu mai poate fi trecută cu vederea şi care este hotărâtă să nu se lase strivită, dar fiindcă Brătianu pare a nu vrea să cedeze opoziţiei, trebue contat cu grele crize şi lupte".

*

L'oeuvre din 19 Martie, scrie că: „zilele guvernului Brătianu sunt numărate. Călătoria diplomatică a ministrului de externe Titulescu s'a sfârşit cu un eşec. Singur acest fapt ar trebui să silească pe Brătianu a medita, fiindcă nu va găsi în străinătate nici un sprijin pentru sistemul său. In lupta cu un adversar intern uriaş, stă singur şi şansele lui nu sunt favorabile"

*

Neue Freie Presse (Viena) 19 Martie: „Peste 60. 00 de persoane s'au adunat eri la chemarea lui Maniu la Bucureşti pentru a pretinde demiterea guvernului Brătianu şi instituirea unui guvern Maniu".

*

Kölnische Zeitung, 19 Martie, publică un articol intitulat „Inaintea răspântiei din România" în care arată că 50.000 oameni au cerut la Bucureşti înlăturarea dictaturei spunând că adunarea naţional-ţărănistă „a avut un rezultat străbătător".

*

Hamburger Fremdenblatt din 19 Martie: „80.000 de cetăţeni au pretins înlăturarea guvernului Brătianu şi formarea unui guvern Maniu".

*

Berliner Tageblatt, 19 Martie: „Manifestările uriaşe ale opoziţiei române". „Vorbirile au fost toate de un caracter ultimativ cum nu s'a mai auzit până acuma. Ceeace dovedeşte că opoziţia este decisă să provoace demisiunea sub toate împrejurările... chiar şi prin forţă. Conductul impozant arată că la spatele opoziţiei stau forţe foarte reale".

*

Berliner Lokal Anzeiger 20 Martie. In articolul „Asalt contra lui Brătianu" arată lupta dusă şi convocarea adunării dela Alba-Iulia pentru ziua de 22 Aprilie.

*

Der Tag (Berlin) 20 Martie: „Uriaşele demonstraţiuni ale partidului naţional-ţărănesc au decurs fără incidente. Au fost 60.000 de participanţi, cari au pretins predarea guvernului".

*

Frankfurter Zeitung, 20 Martie: „40.000 de ţărani au manifestat la Bucureşti".

*

Deutsche Allgemaine Zeigtung (Berlin) 20 Martie: „Duminecă a decurs uriaşa manifestare a partidului naţional-ţărănesc. S'a cerut retragerea imediată a guvernului".

*

Neues Wiener Tageblatt, 20 Martie: „Lupta între partide în România: 60.000 de ţărani au participat la măreţele adunări şi demonstraţii. Moţiunea decide să nu se disolve adunarea naţională până nu se primeşte un răspuns din partea Regenţei".

*

Sunday Times, 18 Martie: *Criza română*. Guvernul român aşteaptă cu considerabilă nelinişte manifestaţia de Duminecă în contra dictaturei liberale. Din Ianuarie, dr. Maniu, şeful partidului naţional-ţărănesc a ţinut o serie de meetinguri. La fiecare adunare au participat 8—15.000 ţărani. Faptul că aceşti oameni au venit mulţi chilometri pe jos, sau în căruţă, şi au aşteptat cu pacienţă 5—7 oare, precum şi hotărârea lor serioasă şi determinată, au dovedit seriositatea mişcărei.

Mâine 40.000 de ţărani din toate colţurile ţării vor protesta în contra încăpăţânării liberalilor de-a menţine puterea în contra 90 la sută, sau cum admit liberalii 70 la sută din voinţa ţării".

*

Daily Chronicle, 19 Martie: „*Marşul ţăranilor spre capitală*". „Demonstraţia ţăranilor cu întruniri în cinci săli a decurs azi cerându-se demiterea guvernului, alegeri noi şi guvern Maniu".

*

Financial News, 20 Martie: „*Criza din România*". „O demonstraţie în massa a 60.000 aderenţi ai partidului naţional-ţărănesc s'a ţinut eri şi azi, cerându-se demiterea guvernului".

*

Morning Post, 20 Martie. „*Criza din România*". „Peste 50.000 de oameni cari au venit din şaptezeci şi două judeţe la Bucureşti, au participat la vestitul congres al partidului naţional-ţărănesc. Perfectă ordine a fost menţinută. Se observă o indispoziţie în cercurile politice şi parlamentare. Convocarea congresului opoziţiei pe 22 Aprilie la Alba-Iulia este semnalul adoptărei metodelor extraparlamentare".

Manchester Guardian 21 Martie: „*Partidul naţional-ţărănesc cere guvernul*". „40 de mii de ţărani au demonstrat eri, şi după asta dl Iuliu Maniu, şeful partidului a cerut Regenţei mandatul pentru formarea unui guvern. La marea întrunire dela Alba-Iulia (22 Aprilie) partidul va decide asupra acţiunei finale, dacă până atunci nu îi va preda Regenţa, ceruta putere guvernamentală".

Zel davidoglian.

Poporul românesc întrunit la Bucureşti, a ordonat retragerea aleşilor săi din parlamentul procreat prin siluiri de urne. Şi cuvântul său a fost ascultat. Deputaţii partidului naţional-ţărănesc sunt absenţi de două săptămâni dela şedinţele Camerei, care aplaudă inconştient injurăturile de pe banca ministerială ale dr-ului Lupu şi exclude pe Al. Vaida-Voevod.

Aşadar, mamelucii liberali sunt în largul lor. Işi iau nestingheriţi diurna şi se'nţelege îşi fac meseria! O meserie, care pentru ei nu costă nici o trudă, nici o răspundere — căci trăiesc departe de astfel de preocupări inutile. Singurul lor lucru — pentru care au fost angajaţi de jandarmul Davidoglu — simbriaşi în dealul Vintiliei — este datoria de a executa morţiş ordinile stăpânilor. Poruncile guvernului liberal

Şi din acest punct de vedere, mamelucii fac treabă.

N'a fost proiect de lege adus de guvern — care să fi întâmpinat o singură obiecţiune din partea onorabililor de pe banca majorităţii, nimeni n'a crâcnit nici un cuvânr, căci pe deasupra interesului general al naţiei — era disciplina de partid.

Bunăoară, zilele trecute când s'a votat proiectul reformei învăţământului secundar, dandanachii majoritari au depus un zel neobişnuit în hărnicia cu care votau articolele. Copiii din flori ai generalului Davidoglu dădeau dovadă că nu sunt mai prejos decât donjuanul lor tată. Atâta trudă desinteresată, atâta zel depuneau sărmanii băieţi în fericirea Ţării cu o nouă lege, încât nu mai ştiau nici numărul articolului pe care-l votau — ci înamoraţi în misiunea lor dădeau zor înainte... Inainte şi numai înainte! acesta era cuvântul de ordine al şefilor ierarhici. Şi nu se poate plânge nimeni, că băieţii nu au dat un bun examen de ucenicie parlamentară. Ca mâine vor ajunge cu toţii calfe şi vor primi brevet... de agenţi electorali.

Căci — atunci vor fi daţi afară de chiar patronii lor — cari nu pot tolera raporturi de independenţă cu procreaţii meseriei lor şi îşi vor angaja noui ucenici. Tot cu plată şi tot aşa de supuşi orbeşte stăpânilor.

Dar ne întrebăm, cu drept cuvânt — până când va mai dăinui în viaţa parlamentarismului român, acest revoltător sistem de slugărnicie — de patronaj şi ucenicie?

Mai trebui-va să asistăm cu sufletul mâhnit la tristul spectacol de legiferare în care eroii ecranului politic — votează cu ochii închişi — fără să ştie ce şi fără a-şi da seama pentruce?

Zelul davidoglian al copiilor din flori de pe banca majorităţii constituie o ruşine pentru viaţa noastră parlamentară.

Ruşine care defineşte machiavelismul idiologiei desmăţate a partidului liberal.

Emil Teleacu.

Ziua răfuielii

Va fi Dumineca Tomii. Dacă până la această zi guvernul liberal nu va pleca de bună voie, poporul românesc va hotărî ce e de făcut.

Ţăranii cari au îngrozit Bucureştii în 18 şi 19 Martie — se vor aduna înzeciţi în cetatea lui Mihai-Viteazul şi vor trage la răspundere pe toţi lăpuşnenii veacului al XX-lea, cari orbiţi de cinism îşi justifică guvernarea pe acelaş veninos principiu: Dacă voi nu mă vreţi, eu vă vreau!

Vintilă Brătianu are oroare de Alba-Iulia! Sguduit de o răsbunătoare chemare la realitate, vistiernicul încurcă iţele, trage sfori, nu vrea să vadă, nu vrea să audă de Alba-Iulia.

Cât n'ar da acest păros exemplar prim-ministerial — ca cetatea vechiului Bălgrad să fie ştearsă din configuraţia hărţii noastre politice — ori chiar de pe suprafaţa pământului.

Căci numai don-Vintilă ştie câte nopţi de insomnii şi visuri urâte i-a pricinuit această afurisită Alba-Iulia.

Câte nelinişte, câtă zăpăceală i-a cauzat această citadelă care întrupează primăvara libertăţii acestui popor.

Dar Dumineca Tomii va veni. Vintilă-Necredinciosul, Toma-Vintilă va avea ocazie să pipăie rănile acestui popor şi să sufere răzbunarea lui.

Căci Dumineca-Tomii va fi ziua răfuielii!

In această zi istorică un neam de 18 milioane suflete va cere socoteală arendaşilor cari l'au administrat fără să-l întrebe, va pedepsi pe toţi Tănase Scatiii cari l'au batjocorit şi necinstit dc 70 de ani.

Toate păcatele liberalilor vor fi arse cu fierul roşu, toate ticăloşiile abuzurile şi crimele vor fi sancţionate fără milă,

CENZURAT

Atunci ce mai aştepţi Dle Vintilă Brătianu? De ce aştepţi Dumineca Tomii?! Căci ziua răfuielii îţi va fi fatală!

Bazil Gruia.

Ciudat! Măturătorii guvernului mătură strada şi totuşi strada mătură... guvernul.

© BCUCluj

Partidul politic

Trăim într'o criză politică acută. Criza a produs-o miopia de reacredință a liberalilor, cari cu plăcere se intitulează partid politic. Un partid politic nici odată nu poate ajunge într'un conflict atât de flagrant cu națiunea întreagă, cum au ajuns liberalii.

Un partid politic este expresiunea unui lanț de gândiri politice, care leagă coarnele plugului cu sceptrul domnitorului, — este rezultanta celor milioane de voinți prin care se manifestează neamul, de funcțiunea căreia se cârmuește partidul în scopul de a realiza voința națională.

Nici un adevărat partid politic nu poate fi urgisit de o țară, de un neam, fiindcă funcționează simultan și identic cu el.

Iar membrii partidelor și cu o educație și concepție politică, nu pot fi tentați niciodată și de nimeni să contravină regulelor ce dictează funcțiunea și evoluția normală a vieții de stat. Ei trebue să fie oameni de caracter și morali.

Cei ce turbură și produc crizele sunt partidele decăzute, clicele și coteriile.

Partidul politic luptă din răsputeri pentru eliminarea acestor formațiuni nejustificate de nici o rațiune, luptă pentru distrugerea acestui parazitarism organizat.

Aceasta este concepția democrată a partidului politic. Atare partid este partidul național-țărănesc, care luptă pensalvarea țării, din halul în care a fost dus de oameni inconștienți.

Drep.

Către organizațiile Chemării.

Ordin 3.

Se va pune în vedere tuturor că întrunirile publice sunt admise prin constituție, deci oricine s'ar opune participanților să meargă la Alba-Iulia comite o i l e g a l i t a t e, și contra acestei ilegalități se va folosi orice mijloc ca să fie reduși la măsurile l e g a l e.

Cluj, 28 Martie 1928.

Directorul.

Perimetrul politic.

Eponimii partidelor politice doresc ca toate capriciile lor să fie imediat satisfăcute de partizani. Puțina independență în judecata și acțiunea cutărui membru scoate din sărite pe șeful eponim.

Cazul eclatant ni-l servește Dl Iorga, care afirmă cu plăcere, că partidul D-sale nu e partid eponim, partid iorghist, ci partid național, care reprezintă în consecință acest curent.

Refuzăm să credem această afirmație. Și iată de ce!

Perimetrul politic al Dlui Iorga se pare a acoperi în întregime perimetrul Bucureștiului, sau al fotoliului prezidențial mult visat al consiliilor de miniștrii.

Deși peristilii partidului Dsale — în concordanță cu senzul cuvântului „național" — au înglobat în acest perimetru și Alba-Iulia, Dl Iorga s'a restrâns la Bucureștiul său.

Aceasta ne supără, nu din punct de vedere politic, ci din unul sentimental, tradițional, bazat pe admirația sa sinceră față de Ardeal.

Oare Dl Iorga nu ar fi apostolul neamului, ci apostolul Bucureștiului?

En-Il.

Spre ziua de mâine...

Lumea veche, care prin confuzia unor vremuri de prefaceri, își continuă încă existența ei, cu umbre și vedenii din alte secole e pe cale de a se sfârși. Nizuințele care nu au putut încape în cadrele ruginite de eri, sfarămă sub ochii noștrii, chingile unor învechite metode de guvernământ, risipind pe drumurile istorice, pe care în curând le vom lăsa în urmă, lozincele politicei oligarhice. Momâia liberalismului, care întârzie încă în mijlocul nostru, proectându-și de-a curmezișul cărărilor figura în descompunere, e în plină derută. Surprinsă în bătaia de soare a unei vieți tumultoase și viguroase, ea orbecăe, — și sfârșitul ei, e undeva, pe — aproape.

O simte ea însăși, ne dăm seama cu toții.

Căci viața politică, alcătuită din nevoile sufletești și din interesele permanente ale națiunii, este o continuă isvorîre din adâncuri în spre lumină, a unor imperative morale, a unor exigențe noui, a unei vieți proaspete.

Pulsația, frământată în toate sufletele românești, în nouile cadre ale politicei urmărite de organismul democrației, răspunde din ce în ce mai limpede chemării vremurilor, imprumută înțeles tot mai accentuat rosturilor de viitor.

In descifrarea acestor freamăte de păduri cu mișcătoare valuri de energii, este însăși sâmburele noului stat românesc.

Și ziua, în care vom putea deschide larg ferestele pentru un orizont cu zarea neîmpiedecată, e aproape. E în mers. In zorii ei, abia, vom putea desface brațele, spre a cuprinde în ele, conștiința misiunii istorice, pe care poporul românesc, va trebui să o îmbrățiseze ca pe un snop de lumină: rod al suferinții de eri, seminte ale datoriilor de mâine.

Ci, nu ca pe un semn al biruinții numai, trebue să ne apropiem acea zi, cât mai ales, ca pe un început de răspunderi mari, întru înfăptuiri, întru străduinți.

Căci din risipirea în vânt a unui beteșug parazitar, trupul națiunii, ne va cere truda necurmată, de fiecare zi, a muncii creatoare.

Ne stă în față încă porunca de a rostui pentru drumurile de mâine, de totdeauna, îndreptarele suișului în ierarhia noroadelor, pentru un neam icuit între națiuni haine și curente potrivnice.

Printre irizarea nouilor nădejdi de neam, cea dintâi și supremă datorie, ce o întrezărim e în sarcina generației noastre.

„Alba-Iulia, aceasta străveche cetate va fi leagănul în care se va naște întâiul parlament adevărat al României-Mari".

Sever Bocu, deputat de Timișoara.

Dreptate și lege

Zilnic ne bat în urechi aceste două vorbe batjocorite în țara românească. Țăranul român nu mai are parte de protecția lor, sufletul lui e nebăgat în seamă în ce are mai sfânt. Dar nu numai plugarul ci și intelectualul român este supus bunului plac, — aninat de guvernanții noștri — drept criteriu de comportare politică.

După zece ani de guvernare liberală, după zece ani de corupție și jaf iată dar unde am ajuns: la nesocotirea celor mai elementare norme de dreptate și lege.

Partidul liberal nu s'a sfiit de-a călca sadic în picioare chiar legile votate de el — dacă aceasta constituia un bine pentru interesele fălcoienilor lui — pentru șperțarii lui.

Niciodată cetățenii partidului liberal nu s'au gândit că se complac într'un sistem periculos neamului, sau dacă au simțit povârnișul pe care au apueat, n'au luat nici o măsură de îndreptare.

Mai demult... respectul pentru lege și dreptate era altfel. In istoria juridică și politică a Principatelor românești acest adevăr străbate ca un fir roșu întreagă osatura socială de pe atunci... In pravila lui Andronache Donici dreptatea era astfel definită: normele prin care fiecare se bucură de ceeace i-se cuvine, așa cum hotărăsc canoanele. Strâmbătatea este împotriva dreptății. Am putea cita mai multe pasagii din diferite legiuiri vechi — dar nu aceasta interesează aici. Pe noi ne interesează *respectul* de atunci față de dreptate și lege și abuzul revoltător de azi — pe care nu-l mai poate tolera nimeni din această țară, nimenea care mai are un suflet sensibil la loviturile pe care le primim zilnic.

Poporul — poporul român adevărat — țăranul nu mai poate răbdă. Suferința a ajuns să-i înegrească inima și să-i întărească brațul...

Plămânii sufocați de o atmosferă viciată cer puternic ozonul dreptății și al legii...

Și cerem acest lucru toată suflarea românească!... Nu mai vrem să fim robii legalizați ai nimănui — chiar dacă cineva s'ar numi brătianu ori dukas... O țară fără lege este o țară care va muri, o țară medievală, anarhică... Și nu ne place tirania nimănui... Nu mai vrem să fim iobagii nimănui...

Vrem dreptate și lege...

Căci legea este sufletul libertății.

Olceapu.

EPIGRAME

Unui ziarist.

Care s'a înșelat de două ori asupra autorilor unor articole.

Iți zic unii „fiul nimănui"
Alții: — unealta Șeicarului,
Mulți te țin, mare, grandios
Eu te cred:
O vijlă lipsită de miros.

V. V. T.

*

„Partidului liberal, care prin oficiosul său „Viitorul" face aluzii plăcute la... „coada" grandioasei adunări național-țărăniste, în defilare pe străzile Bucureștilor.

Coada știu ce mult iți place
E natural; — nu-i vorbă șoadă:
Puterea vrând din mâni să-ți fugă
Tu nu o lași, ci-o ții de... *coadă*.

Cetiți „CHEMAREA"

Scrisori dela Redacție.

Rubrică permanentă condusă de redactorul nostru special: Tutankamen.

— Tavi Poetaș, — Ruși jud. Hunedoara. Ați ales bine locul. Cred, că nicăeri ca acolo nu v'ați putea inspira mai bine, ca la Ruși, unde Vă leagă cele mai neperitoare amintiri din România nouă. In Țara Noastră totul e posibil, un singur lucru nu: să vină la putere averescanii. Știm fără să ne mai spuneți, că sunt flămânzi rău, asta o știm, i-am văzut cum au urlat a foame la stâna din New-York la Cluj. Chiar am citit la „Pardon", că redacția intreagă ține să vă aducă la putere, căci incep a secătui izvoarele hazului și a prostiilor, așa că ei sunt periclitați dacă zăboviți mult la rosul banilor de cărămidă.

—

Dlui Richelilleu sec. XVII. — Ne întrebați, unde să înaintați cererea Ds. pentru concediu de vară, la București, ori Alba-Iulia? — Vă răspundem: De fapt „actele de stat pendinte" conform hotărârii adunării Partidului național-țărănesc din București se trimit Marei Adunării Naționale din Alba-Iulia, — deci credem, cererea Ds. nefiind act de stat, act politic, ci un act administrativ va fi rezolvat de autoritatea competentă. Pentru a preîntimpina cererile de această natură rugăm cetitorii noștrii să cunoască: guvernul nu mai este în stare a rezolva nici un act de stat intern sau extern, neavând încrederea factorilor constituționali. El face numai chestiunide bucătărie și aceste numai câteva zile, tiindu-și și zilele numărate.

—

— Niculiță și Mimi Vălean — Loco. Vă mulțumim invitarea pentru reprezentațiile Operei, dar să știți că ne-am desvățat de un timp încoaci a ne pierde timpul cu lucruri fără nici un „chichirez". Cât timp operele vor fi înlocuite cu dialoguri pronunțate pe *voce de ceartă*, nu dămpela Operă.

—

— Bazil Teracot et Co. — Cluj. O să-p publicăm în acel număr festiv în care vor vedea lumina tiparului toate articolele domnilor: „voi scrie" căci în condițiile actuale când ne dăm toată străduința să fim vrednici de acea încredere, într'adevăr măgulitoare, cu care ne încurajază opinia publică, dând spre publicare articolele Dv. ar trebui să schimbăm meserie, [illegible] feurată). „Ex nihilo, nihil fit" Așa ceva nu putem face.

—

— Gh. Oieru. — Cojocna. In calitate de șomer adică om care nu capeți lucru nicăeri, constrâns deci să mori de foame în lipsă de câștig, poți veni la popota Săracilor din Cluj să mânci în cinste. Nu-i adevărat, ce se zvonește pela voi, comisia nu gustă în fiecare zi, numai în ziua dintâiu a făcut așa ceva, așa că acum rămâne mâncare... dar și mâncarea...

—

— Silvi Friptomir — Cluj. Timpurile au fost așa de am neglijat oamenii și chestiunile fără nici o importanță. Deși Tutankamen suferă încă la stomac, consumând la banchetul avere**sccacanilor** toate prostiile ce părăseau buzele voastre nesătule sub formă de glasuri nearticulate, își ține de datoria sa a anunța publicului, că cedând *insistențelor* D-tale *te* primesc de azi începând între clientela mea.

—

— Onisifor Ghibu fripturistul este și va fi cel mai fericit om sub toate regimurile averescane. Că nu vor mai fi regimuri averescane? V'ați înșelat. Unde să pronunțați restul vorbirei ce *amicii* averescani v'au îndesat în gât la praznicul din restaurantul New-York? Vă spun eu. Hotelul și restaurantul sunt legate laolaltă printr'un coridoraș mic și întunecat, nu prea bine aerisit. Acolo sunt în coridoraș două uși de care grijește o babă. Dați doi lei la babă și Vă alegeți o ușă, întrați acolo, și spuneți vorbirea ce ați fost împiedicat de prietenii D-tale, a o spune la banchet. Veți avea acelaș efect. Râsul este garantat.

—

— Mister Friptowmir — City-Clooj. Good bay. Standard Oyl, Old England, Water-Closet Rothermeere, Banck of England, Gowldis Latzy, Cow-boy, Charleston, Yes? Dacă mai știți și alte cuvinte în limba ce ați „scris" cartea, Vă rog a ni le comunica și acelea, ca să le publicăm imediat, ca apoi să puteți ieși și cu a doua carte

Redactor responzabil: Dr. Emil Pop.

Tip. Națională S. A., Cluj

© BCUCluj